LIBRIS | We know books

Thomas Hardy

IUBITA

Traducere de
Daniela Bălțătescu
și
Sergiu Bălțătescu

2026

editura ANTET REVOLUTION

LIBRIS | We know books

acestei povestiri apărute mai întâi în presă. Câteva capitole au fost nescrise pentru a da forma actuală, definitivă a romanului.

T.H.

August 1912

PARTEA ÎNTÂI

UN TÂNĂR DE DOUĂZECI DE ANI

LIBRIS | We know books

Capitolul I

O PRESIMȚIRE

Un străin cobora drumul povârnit care, trecând prin mare, leagă de continent această singură peninsulă, un fel de Gibraltar al Wessex-ului, cunoscută sub numele de Insula Slingers.

Întinzându-și capul de pasăre în Canalul Mânecii, legată de continent printr-un gât lung și subțire de pietriș, „măcinat de furia mării", ea are un aspect unic în Europa.

Trecătorul venea cu siguranță din Londra ori din vreun mare oraș. Un aer de eleganță și distincție se degaja din persoana sa tânără și zveltă.

Își amintea cu un ușor reproș că trecuseră trei ani și opt luni de când își vizitase ultima dată tatăl și ținuturile natale, timp petrecut printre oameni, obiceiuri și personaje din cele mai diferite.

Privind acum, ceea ce-i păruse așa de firesc altă dată, arăta ciudat și îmbătrânit. Mai mult ca oricând insula îi evoca acum antica Vindilia, patria piraților. Nimic nu-i mai era familiar: nici stânca abruptă, nici casele în trepte, cu ușa uneia deschizându-se spre acoperișul celeilalte și grădinile aproape suspendate în cer, în care plantele creșteau pe un teren aproape vertical, nimic din unitatea blocului stâncos, lung de patru mile, ce alcătuia insula.

Aceasta se ridica acum solitară, albă și orbitoare, deasupra mării colorate suav. Soarele strălucea în mii de raze în reflexele straturilor de oolit:

Ruine melancolice
Ale secolelor uitate...

Dintre toate spectacolele pe care le contemplase până atunci, nici unul nu era de-o așa fascinantă intensitate.

LIBRIS | We know books

După un urcuș greu, atinse platoul și se orientă spre est, în direcția satului. Era ora două, în mijlocul verii, și praful drumului strălucea orbitor.

Aproape de casa tatălui său, tânărul se opri, așezându-se o clipă în soare. Își lipi mâna de o stâncă: piatra ardea. Auzi sunete în depărtare: rrr... rrr... szz... szz... Erau zgomotele obișnuite ale insulei: cadențele stridente ale tăietorilor de piatră.

În fața lui se înălța o locuință spațioasă, asemănătoare unui mic castel. Ca toate celelalte de pe insulă, aceasta era în întregime de piatră; nu numai zidurile, coșurile, balustradele, încadramentul ferestrelor, ba chiar și grajdul.

Își aminti de cei ce trăiseră aici, și probabil o mai făceau încă, familia Caro. "Caro ai iepei murge", cum îi denumeau localnicii pentru a-i distinge de numeroșii Caro, căci pe insulă cel puțin o jumătate de duzină de familii purtau acest nume.

Traversă drumul și privi prin ușa deschisă. Da, mai trăiau încă aici.

Doamna Caro, care îl văzuse pe fereastră, îl întâmpină cu o reverență demodată.

Puțin mai târziu, ușa ce dădea spre camerele din spate se deschise vijelios și o fată de șaptesprezece sau optsprezece ani dădu buzna.

— Ei, dar acesta e dragul Joce! exclamă plină de bucurie, și numaidecât fugi la el și-l sărută.

Acest gest, foarte dulce fără îndoială, venit de la tânăra posesoare a unor ochi așa de încântători de culoarea alunei și a unor minunate cosițe castanii, fu atât de neașteptat pentru tânărul de-abia venit din oraș, încât acesta tresări, întorcându-i cu o oarecare timiditate sărutul.

— Ce-ai mai făcut în tot acest timp, micuța mea Avice? întrebă el.

în inocența ei, fata nu-i remarcase surprinderea. Însă doamna Caro, mama, o observase imediat. Roșind, ea se întoarse imediat spre fiică:

— Avice, dragul meu copil! Ce faci? Te-ai făcut mare, de

când Jocelyn... domnul Pierston... n-a mai trecut pe aici. Nu trebuie să te mai porți ca o fetiță!

Stinghereala ce urmă fu greu îndepărtată de asigurările date de domnul Pierston că se aștepta ca ea să păstreze obiceiurile din copilărie. Urmă o conversație pe teme generale, își reproșă în gând că mișcarea bruscă îl trădase. La plecare repetă că dacă ca nu-l va trata ca înainte, nu-i va mai vorbi niciodată. Cu toate că se despărțiră buni prieteni, tânăra fată lăsa să i se citească pe chip regretul în legătură cu acest incident.

— Copilul meu, exclamă doamna Caro îndată după ce plecă Jocelyn, ce surpriză mi-ai făcut! Un tânăr domn învățat cu bunele maniere la Londra consideră cu siguranță că e vulgar pentru o domnișoară să se poarte așa de deschis. Cum ai putut, Avice?

— Eu... eu nu mă gândeam că m-am schimbat așa de mult, murmură nefericită tânăra fată. Obișnuiam să-l sărut altădată... și el de asemeni.

— Dar sunt ani de-atunci, draga mea.

— E adevărat, numai că pentru o clipă am uitat tot...

— În fine, acum nu mai contează. Trebuie să ai grijă în viitor. Cunoaște multe alte fete și nu prea se mai gândește la tine. E sculptor și va fi, se spune, celebru într-o zi.

În acest timp, Jocelyn Pierston mergea spre casa tatălui său.

Acesta era un om fără simț artistic, un comerciant, de la care Jocelyn accepta o pensiune anuală, în așteptarea zilelor glorioase. Domnul Pierston, nefiind înștiințat de vizita proiectată, nu fu acasă ca să-l primească.

Jocelyn vizită locurile familiare, privi carierele în care se tăiau imensele și eternele blocuri de stâncă, aceleași de altădată, își spuse, apoi intră în grădina din spatele casei. Ca toate grădinile de pe insulă, ea era înconjurată de un zid jos și sfârșea învecinându-se cu cea a familiei Caro.

Ajuns în dreptul zidului, auzi din spatele acestuia murmure și suspine. Recunoscu vocea Avicei, care-și mărturisea păcatul unei tinere prietene.

— Oh! Ce să mă fac? Ce să mă fac? ofta ea. Ce rușine! Cum

LIBRIS | We know books

am putut face așa ceva? N-o să mă ierte niciodată!... Are să mă creadă obraznică... Dar... Dar... uitasem cu totul că nu mai eram o fetiță... Numai că... niciodată n-o să mă creadă!

Tonul era cel al unei fete care realiza pentru prima oară, înspăimântată și rușinată totodată, faptul că era femeie.

— A părut supărat de asta? întrebă prietena.

— Oh, nu!... nu supărat. Mai rău: rece și sfidător. Oh, e așa de elegant acum... mai mult decât toți tinerii de aici. Să nu mai vorbim... Aș vrea să mor!

Pierston se retrase cât de repede putu. Era întristat de incidentul care tulburase acest suflet tânăr, cu toate că simțea o plăcere ascunsă. Se întoarse acasă unde tatăl lui se întorsese pentru a-i spune bun venit.

Se așezară la masă și după aceea Jocelyn ieși, hotărât să îndepărteze mâhnirea tinerei sale vecine.

Ca să spunem adevărul, afecțiunea ce-o simțea pentru ea aducea mai mult a prietenie decât a dragoste; și nu era deloc sigur că idealul înșelător pe care-l numea Iubita lui, și care se încarnase încă din adolescentă într-un număr infinit de forme umane, se va fixa neapărat în trupul Avicei Caro.

Capitolul II

ÎNCARNAREA PARE SĂ SE HOTĂRASCĂ

Nu reuși s-o revadă, în ciuda faptului că erau vecini și că pe această bucată de stâncă era mult mai dificil să eviți decât să întâlnești pe cineva. Însă pe Avice brusca revelație o transformase mult. Nu conta că-i era vecin, n-o mai puteai întâlni cu nici un chip. Imediat ce se aventura afară din casă, se strecura ca o vulpiță. Cel mai ades însă sta ascunsă în camera ei.

Jocelyn nu mai suporta mult jocul de-a v-ați-ascunselea. Obiceiurile insulei erau foarte directe și primitive, chiar în „lumea bună". Astfel că, într-o zi când ea dispăru din nou, el intră s-o caute în casă și nu se opri decât la picioarele scării.

— Avice! o chemă el.

— Da, domnule Pierston.

— De ce fugi?

— Oh... am de luat ceva din camera mea.

— Foarte bine, dar o să cobori după aceea, nu-i așa?

— Nu, nu prea cred...

— Coboară, dragă Avice. Căci așa îmi ești, știi bine.

Nici un răspuns.

— Foarte bine, dacă nu vrei, n-o să te mai plictisesc.

Și Pierston ieși, oprindu-se afară pentru a privi iedera de pe zidul grădinii.

— Domnule Pierston, auzi o voce în spatele lui. Domnule Pierston... Nu eram supărată... Când ați ieșit, m-am temut să nu-mi luați în nume de rău tăcerea... Am venit să vă asigur de toată prietenia mea...

Întorcându-se, o văzu pe Avice roșind puternic.

— E foarte drăguț din partea ta, spuse el.

Luându-i mâna, o apropie de el, depunându-i pe obraz un sărut ce trecea drept răspuns la al ei.

— Dragă Avice, iartă-mi prostia de ieri! Spune-mi că mă

UBBIS | We know books

ierți, haide! Vreau să-ți spun ce n-am mai spus vreodată în viață vreunei femei: „Vrei să fii soția mea?"

— Dar... mama zice că nu sunt pentru dumneavoastră... decât una dintre multe altele.

— Nu, răspunse el grav. Doar tu m-ai cunoscut când eram copil,

„celelalte" nu.

Desigur că nu putu obține de la ea un consimțământ imediat. Mergând către țărmul sudic al insulei, numit de localnici „farul Beai", se opriră în fața unei peșteri, cunoscută sub denumirea de „Bârlogul", din interiorul căreia se auzeau mugetele surde ale mării, loc unde fuseseră foarte des împreună pe când erau copii. Acolo Avice îi promise o întâlnire pentru a doua zi după amiază.

Pentru a o proteja când se uitau înlăuntru, îi oferi mâna lui, atinsă atât de des în jocurile din copilărie, pe care, logoditâ, o accepta acum pentru prima oară.

Merseră la far, unde ar fi mai zăbovit dacă Avice nu și-ar fi amintit deodată că trebuia să recite câteva poezii în acea seară pe estrada satului.

— Să reciți! se miră Jocelyn. Cine ar fi crezut că se putea auzi în acest loc și altfel de poezie decât neîncetatul geamăt al mării?

— Oh, suntem foarte culți acum! Mai ales iarna. Să nu vii însă la recitare, Jocelyn, pentru că o să mă fâstâcesc. O să-mi pierd farmecul, și țin să fiu la fel de strălucitoare ca ceilalți.

— Atunci te voi aștepta la ieșire și te voi conduce acasă.

— Da, îi răspunse ea privindu-l intens în ochi.

Avice era acum foarte fericită. N-ar fi presupus deloc în ziua aceea tristă că avea să guste o plăcere așa de vie în compania lui Jocelyn.

Se despărțiră, pentru ca ea să poată ajunge la timp în sat și să se urce pe estradă.

Pierston se întoarse acasă și la căderea serii plecă pe drumul ce ducea la locul stabilit.

Sufletul lui era cuprins de tulburare. O cunoștea pe Avice

Caro de așa, mult timp că sentimentele pentru ea țineau mai mult de prietenie decât de dragoste. Cuvintele pe care i le spusese într-o clipă de înflăcărare îl înspăimântau prin consecințele lor. Nu atât pentru că ar fi trebuit să se distanțeze de celelalte femei, mai rafinate și mai culte, care-l atrăseseră până acum. Nu, știa că nu era vorba de așa ceva, pentru că-și scosese din minte gândul că idolul imaginației sale era o parte a personalității celei în care se adăpostea pentru un timp mai lung sau mai scurt.

* * * * *

Iubitei sale îi fusese totdeauna credincios. Numai ea îl ferise de numeroase neplăceri. Fiecare individualitate, cunoscută sub numele de Lucy, Jane, Flora, Evangeline, sau oricare alta, nu fusese decât o formă trecătoare a Ei.

Nu înțelegea aceasta ca pe o scuză, ci lua faptul ca atare. Poate că ea nu era o substanță tangibilă, ci doar un spirit, un vis, o rătăcire a minții, o concepție poetică, un parfum, lumina ochilor sau surâsul buzelor. Dumnezeu știa ce era în realitate. Pierston nu putuse să spună. Era indescriptibilă.

Ca fenomen subiectiv, însuflețit de influențele rasei și țării, spiritualitatea, independența ei față de legile fizice îl făcuseră uneori pe Jocelyn să se teamă.

Nu știa niciodată unde o va recunoaște în ziua următoare, pentru ea pătrundea imediat în toate rangurile, în toate categoriile sociale și în toate locuințele.

Câteodată, noaptea, visa că ea este „fiica perfidă a puternicului Zeus", venită să-l tortureze cu frumusețea ei, ca pedeapsă pentru toate păcatele comise. În acele vise i se părea că are în față pe însăși neîndurătoarea Afrodita.

Știa să recunoască această creatură în toate măștile sub care s-ar fi înfățișat, indiferent că avea ochii albaștri, negri sau căprui, că era puternică sau plăpândă, înaltă sau scundă.

Niciodată ea nu se găsea în două locuri deodată. Dar în același timp niciodată nu se încarnase prea mult timp în aceeași